

1. שולחן ערוך יורה דעה סימן קמח

אסור ליכנס לבית העובד כוכבים ביום חגו וליתן לו שלום. מצאו בחוץ, מותר; אבל יאמר לו בשפה רפה ובכבוד ראש.

2. ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה סימן קמח סעיף ט

שלום - כתוב בבדק הבית בשם א"ח בשם הר"ם דוקי' שלום שהוא שמו של הקב"ה אבל ברכה דליכא שם ליכא קפידא עכ"ל וכן משמע קצת בפירש"י ומכל מקום צ"ע קצת דבש"ס גבי מקדים ויהיב שלמא וגבי שלמא למר לא משמע לכאורה הכי ושמא שלמא הוי בכלל שלום:

3. שולחן ערוך יורה דעה סימן קמח

יד] יש אומרים שאין כל דברים אלו אמורים אלא באותו זמן, יב אבל בזמן הזה אינם עובדי עבודת כוכבים לפיכך מותר לשאת ולתת עמהם ביום חגם ולהלוותם וכל שאר דברים. הגה: ואפילו נותנים המעות לכהנים, אין עושין מהם תקרובת או נוי עבודת כוכבים, אלא הכהנים אוכלים ושותים בו; וטו] ועוד דאית בזה משום איבה אם נפרוש עצמנו מהם ביום חגם, ואנו שרויים ביניהם וצריכים לשאת ולתת עמהם כל השנה. טז] ולכן אם נכנס לעיר ומצאם שמחים ביום חגם, ישמח עמהם משום איבה דהוי כמחניף להם (הכל בטור). יז] ומ"מ בעל נפש ירחיק מלשמוח עמהם אם יוכל לעשות שלא יהיה לו איבה בדבר. (ב"י בשם הר"ן) וכן אם שולח דורון לעובד כוכבים בזמן הזה ביום אחד שיש להם סימן אם יגיע להם דורון בחג ההוא, אם אפשר לו ישלח לו יג מבערב; ואם לא, ישלח לו בחג עצמו (ת"ה סימן קצ"ה).

4. רמב"ם הלכות עבודת כוכבים פרק ה

הנודר בשם עבודת כוכבים והנשבע בה לוקה שנאמר ושם אלהים אחרים לא תזכירו, אחד הנשבע בה לעצמו ואחד הנשבע בה לעבודת כוכבים, ואסור ב להשביע העובד כוכבים ביראתו, אפילו ג להזכיר שם עבודת כוכבים שלא דרך שבועה אסור שנאמר לא תזכירו.

5. שולחן ערוך יורה דעה סימן קמז סעיף ב

ג] שם חגים שלהם שהם כשמות בני אדם, אין חשש להזכירם. ד] והוא שלא יקראם כמו שמזכירים אותם העובדי כוכבים, בלשון חשיבות. (מרדכי ספ"ק דעבודת כוכבים בשם ראב"ה והגהות מיימוני ורבינו ירוחם).

6. הגהות מיימוניות הלכות עבודת כוכבים פרק ב

ג] כתב רא"מ שאין אסור אלא שם שניתן לה לשם אלהות שמשמע אלהות אבל שם הדיוטות כגון שמות בעלמא כשמות העבודת כוכבים אע"פ שעשאו אלוה כיון שבזה השם אין בו אלהות ואדנות וגם לא ניתן לו לשם כך מותר וטעמא דכתיב ושם אלהים אחרים לא תזכירו בשם אלהות הקפיד הכתוב וכן תני אלו הן אידיהן של עובדי כוכבים קלנדא סטורניא וקרטיס שאלו שמות הדיוטות הם:

7. דרכי תשובה ס' קמ"ז אות יג

ע' בכנה"ג בשם הרב מאירי דלהבין ולהורות מותר להזכיר שם ע"ז, וכמו שאנו מזכירים שם מרקולוס תמיד, וסיים שדעת תוס' נראה שחולקים על זה.

8. תוספות מסכת בבא מציעא דף כה עמוד ב

כאבני בית קוליס - מכאן אר"ת דאין שם ע"ז מרקוליס אלא קוליס כדאמרין הכא והא דקרי ליה בעלמא מרקוליס היינו חילוף קילוס דהם קורים קילוס לשון שבח וחכמים החליפו לגנאי לשון לעג וקלס (תהלים מד) ומר הוא חילוף כמו מר דשחוטה דפרק גיד הנשה (חולין דף צד). ומר דפרזלא דהגוזל בתרא (ב"ק קיג:).

9. שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"א סימן ט

אם מותר לסחור בסטעמפס/בולים/ של המדינות שיש סטעמפס שמצויר עליהן שתי וערב וכומרים. ומה ששאל מע"כ באחד שמסחרו הוא למכור סטעמפס לאלו האוהבים לקבל סטעמפס מכל המדינות ויש מדינות שמצוירים על הסטעמפס כומרים ושותי/וערב/ ערב שלהם אם מותר לו לסחור בזה. הנה לע"ד אין לאסור דהם רק כהצורות שעל המטבעות שכתבו התוס' והרא"ש בשבת דף קמ"ט ד"ה ודיוקני שמוטר כדמשמע מר' מנחם בר' סימאי שקרו ליה בנן של קדושים משום דלא הוי מסתכל בצורתא דזוזא מכלל דאחריני הוו מסתכלי וכתבו הטעם משום דרק בשויה לשם עבודת גלולים אמר שאסור להסתכל בה אבל כשנעשה לשם נוי מותר עיי"ש. וטעם זה שייך אף בצורות שעל הסטעפס/הסטעמפס/ שלא נעשו אלא לנוי ולסימן כמו על המטבע. ועיין בתוס' ע"ז דף נ' בד"ה ה"ג שכתבו טעם אחר בהיתר הסתכלות במטבע דכיון שרגיל לראות בה תדיר לא שייכא בה הפנאה ופשוט שאין כוונתם כשכבר הורגל לראות דא"כ יקשה איך הורגלו מתחלה לראות בצורת המטבע וגם איך מותר במטבע חדשה שלא מצינו חלוק בזה וגם איך מותר עני שלא מצוי אצלו מטבעות. אלא הפירוש הוא דמחמת שנעשה לראות בה תדיר לא כדרך שאר ע"ז שנעשה רק להסתכל בה בעת שרוצים לעובדה, לא שייך הפנאה בהסתכלות כיון דידוע לכל שהסתכלות בה הוא בשביל ענין המטבע. וא"כ גם הסטעמפס הוא ממש כן דנעשו לראות בה תדיר לצורך שיש לעשות בהסטעמפס שהוא לדבקם במכתבים וכדומה. עכ"פ באותו הטעם שמוותרין להסתכל במטבעות ישנו גם בסטעמפס.

וגם לא ברור לי שיהיה בכלל איסור להסתכל בשתי ערב שלהם דיותר נוטה שליכא איסור כיון שאינו הע"ז עצמה שעובדין לזה רק איזה חק עכו"ם להחזיק סימן זה לעבוד הע"ז בזה שלא מצינו בכה"ג שיהיה אסור בהסתכלות ורק מצד הרחקה מן הכיעור יש להחמיר בנעשו לעבודתם כחק שלהם ולא במטבעות וסטעמפס שאין אף להחמיר. וצורות כומרים אם יש שם, הוא כמו צורות מלכים ושאר אנשים שאין עובדין לצורות הכומרים. ולכן איני רואה שום איסור בהמסחר בהם ובהחזקתם בתוך שאר סטעמפס של שאר מדינות.

10. שו"ת אגרות משה אבן העזר ח"ב סימן יג

ובדבר לעשות איזה שמחה בימי איד של הנכרים אם הוא מצד אמונתם, אם בכוונה מחמת שהוא יום איד אסור מדינא ואם בלא כוונה יש לאסור מצד מראית העין, וסעודת מצוה כמילה ופדה"ב יש לעשות אפילו בימי איד שלהן, דאין לאסור בשביל מראית עין סעודה המחוייבת, אבל סעודת בר מצוה טוב לדחות על יום אחר, ואף נישואין יש לקבוע לכתחלה על יום אחר. ויום ראשון משנה שלהם וכן טענקס גיווינג אין לאסור מדינא אבל בעלי נפש יש להם להחמיר.

11. שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ב סימן קי

בדבר בענקעט לכוונת אספת כספים לדבר מצוה אם מותר לכבוד נכרי ובדבר פארלע מיטינג בבית נכרי לדבר מצוה כ"א טבת תשכ"ו. מע"כ ידידי הנכבד מוהר"ר זבולון לאשער שליט"א. בדבר לעשות פארלע מיטינג בבית נכרים אף לצורך מצוה נראה שאסור, משום שאיכא איסור לעשות משתאות בבית נכרים אף לאכול שם דברים המותרין ולשתות שכר וי"ש ומשקין המותרין, שהרי אסרו בשביל זה לשתות שכר בביתו של נכרי אף בלא עשיית משתה כשהוא שתיית קבע, כדאיתא בע"ז דף ל"א מגזירה דחתנות שלא ירגיל לעשות משתאות אצל עכו"ם ויתן עיניו בבתו כדפרש"י שם ואיפסק כן בש"ע יו"ד סימן קי"ד סעיף א'. ואפילו להמקילין בשכר של דבש ותבואה שהביא הרמ"א שם וה"ה ב"י"ש שהוא מטעם שלדידהו מה שלא היה מצוי בימי הגמ' ולא נגזר אז, כהא ד"ין תפוחים ו"ין רמונים לא אסרינן אף כשנעשו מצויין, שלכן גם שלא דבש ותבואה וי"ש שלא היה מצוי אז מותרין אף עתה שהם מצויין, מ"מ הוא רק הגזירה שבשביל עשיית המשתאות לא אסרו אבל המשתאות גם לדידהו אסור. וכיון שהוא דבר איסור לא שייך להתיר אפילו לצורך מצוה. ול"ד זה לאם הנכרי עצמו עושה משתה לאיזה שמחה שלו ומזמין איזו יהודי שאם לא יכול לאישתמוטי רשאי לילך וגם לשתות משקין המותרין שהוא משום איבה, והשתיה נחשב ממילא עראי, אבל הפארלע מיטינג הרי עושין בכוונה היהודים בבית הנכרי שזה אין להתיר.

12. שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ג סימן פה

איסור להניח התלמידים חפשים מלימודים בימי אידיהם בע"ה ב' כסלו תשכ"ז מע"כ ידידי מהר"ר זלמן אורי שליט"א. הנה בדבר שיש שרוצים שיניחו התלמידים חפשי מהלימודים בהימים שמכ"ו דעצעמבער /דצמבר/ עד אחר ראשי שנה החדשה שלהם שהוא בהימים של חגיהם שגם בבתי ספר של המדינה נותנים חופש, פשוט וברור שאין לעשות כן אף שכוונתם הוא שלא לשמוח בחגיהם אלא משום שהאבות הם בטלים ממלאכתם ורוצים לישע לאיזה מקומות יחד עם בניהם, שעכ"פ הוא מעשה איסור ואין הכוונה מסלקת האיסור. ולא סגי במה שיום כ"ה דעצעמבער שהוא יום החג ממש ילמדו ורק אחר יום ראשון יניחום שעכ"פ עושה זה שיתחשבו ימים אלו שזה אסור. וגם הוא דבר מכוער בעצם לעשות ימי חופשה בימים שחוגגים להע"ז שלהם אשר צררו ומרוו קרוב לאלפים שנה את עם ישראל ועדיין ידם נטויה ולכן ח"ו מלעשות זה. והנני ידידו, משה פיינשטיין.

13. שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ב סימן נו

בדין שמיעת ניגוני העכו"ם ר"ח מנ"א תש"ל. מע"כ ידידי הנכבד מר ירחמיאל פינחס פרידמן שליט"א.

הנה הניגונים שמזמרים הנוצרים בבית תיפלתם ודאי אסור לשמעם אף ע"י הראדיא ואף ע"י פאנאגראף, ולא רק הניגונים שמזמרים עתה אלא אפילו מה שהיו מזמרים מכבר אע"פ שהפסיקו עתה לומר באותן הניגונים אסור. וגם הניגון שחיבר איזה נוצרי ניגון על פסוק מתהלים על הלשון שהעתיקו, אסור כי סתם הניגונים שמחברין הנוצרים לפסוקי תהלים הוא לומר לתפלותיהן שזה אסור. ואם הוא מכיר שלא היתה כוונת מחבר הניגון לומר לעבודתם אלא לומר בעלמא להנאת זמרה אף שמחבר הזמר הוא נוצרי ועכו"ם אין בזה איסור, אבל סתמא יש להחזיק שהוא לעבודתם ואסור, ואף לפרנסה אסור.

14. שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ב סימן קיא

אך לשמוע הניגון הזה מפי אנשים כאלו שאין מתכוונים לע"ז אלא לומר בעלמא אף שאין בזה איסור אם הוא בלא המלים שמשבחין להבליהם, מ"מ מכוער הדבר. ואם מזמרין בהמלים של שבחי ההבל אסור אף באין מתכוונים לע"ז. ואם הכלי שיר אין מיוחדים לע"ז והמנגנים הם אנשים שאין מתכוונים לע"ז ליכא ג"כ איסור, באופן שליכא איסור דכלי שיר מצד איסור זמרה בזה"ז, אבל מכוער הדבר. אבל בספרי אגרות משה סימן קס"ו כתבתי שבזמרא דמנא יש להחמיר בזה"ז אף בניגונים כשרים עי"ש. משה פיינשטיין

15. שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ג סימן קכט

וי איסור ליכנס לכנסית הנוצרים פשוט שליכנס לכנסית הנוצרים שהוא מקום שעובדים ועושין תפלותיהם

שאסור אף ליכנס רק להביט בצורות שהיו ידועין שרק לנוי נעשו שליכא לתוס' שבת איסור הסתכלות בהו כלמקום הע"ז גופא כדאיתא בע"ז דף י"ז הרחק מעליה דרכך זו מינות ולבית אבידן שהיו הולכין כמה אמוראי כתבו התוס' שם שלא היה בית מינות ממש אלא מקום ויכוח, וגם הוא איסור הנאה, ונידון התוס' הוא כשהן נמצאים במקומות אחרים. ובית אלילים שבסימן קמ"ב סעי' י' אינו בית ששם עושין תפלותיהם ועבודותיהן דהא לא היה שייך לומר שאיכא שם דרך לעבור בו אלא בית מיוחד להע"ז לפי מחשבות העובדים את הע"ז שהאליל בא לשם ואין עושין שם כלום, אבל בבית שעושין עבודותיהם אסור בכל אופן, ודין החצר הוא חצר שאין שם כלום והנידון הוא רק מפני החשד שלכן כשדרך עובר בו למקום אחר מותר, וגם הא שכתבו התוס' דצורות לנוי מותר הוא דוקא לנוי בעלמא כאנדרטא של מלכים וצורות שבמטבעות ותמונות (פיקצ'ס) שבבתי, אבל אם נעשו לנוי הע"ז ובית הע"ז אסור בהנאה כמו הע"ז, כמפורש בע"ז דף נ"א וכל הצורות הנמצאים שם כולם אף אלו שלא נעבדו נעשו לנוי להע"ז ולבית הע"ז שזה אסור, וגם לבד האיסור דבר השחתה הוא באמונה ובדעות שיהיה רצון לילך לשם, וגם בני הרר"ד שליט"א אומר שכל הענין נעשה להסית ולהדיח בהתקרבות שזה ודאי הוא דבר אסור לעשות רצונם ולהתקרב להם ולכן ח"ו מלילך לשם.